

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

Приета от КС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ”;

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и финанси“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	45	3
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Людмил Найденов)

2.
(Гл. ас. д-р Пламен Джапаров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (Проф. Д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Обучението по дисциплината преследва две основни цели. На първо място, да аргументира необходимостта и обхвата на държавната намеса в условията на пазарна икономика, както и да осигури нови знания в областта на публичните приходи и разходи. На второ място, да запознае студентите с административно-институционалните и законодателни аспекти на данъчното облагане в България..

Учебната дисциплина “Публични финанси” способства за разширяване на знанията, формирани от дисциплините “Макроикономика“, и „Въведение във финансите“. Следователно изучаването на дисциплината изисква наличие на базисна подготовка в областта на финансите и икономикса. Предмет на анализ са финансовите (приоритетно данъчните) аспекти от дейността на държавата и институциите от публичния (централен и общински) сектор на икономиката и тяхното отражение върху стопанските решения на физическите и юридическите лица.

Курсът развива умения за анализ и оценка на дейността на приходната администрация и способства за формиране на умения за работа с данъчна документация и документация в сферата на изготвянето, отчитането и контрола на бюджети в публичния сектор. Дисциплината осигурява необходимата теоретична и нормативна грамотност за повишаване ефективността на управление на личните (персонални) доходи и разходи.

За постигане на очертаните цели се прави критичен анализ на икономическата роля на държавата в пазарното стопанство, изследват се особеностите на производството и доставката на публични блага и се дискутират теоретичните и практически проблеми на бюджетните системи и бюджетните решения. Специално внимание се отделя на данъчната теория и съвременната данъчна практика на българската държава - анализират се социалните и икономически ефекти на данъчното облагане и подробно се дискутира техниката на облагане с подоходни, оборотни и имуществени данъци. В обхвата на дисциплината попадат и въпросите, касаещи дълговото финансиране на публични проекти и съвременните форми на организация и мениджмънт на публичния сектор..

Запознаването с особеностите на националното законодателство в сферата на държавните приходи способства за формиране на умения за работа с данъчна документация и документация в сферата на осигуряването. Придобитите знания и умения намират приложение в практиката на институциите от държавния сектор на централно и местно ниво, корпоративния и сектора на домакинствата.

Курсът осигурява теоретичния фундамент, методологичния инструментариум и законодателната база, необходими при изучаване на част от специалните дисциплините в областта на финансите.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. Необходимост от държава – икономически аргументи		2	2	
1.1	Понятие и структура на държавния сектор в икономиката			
1.2	Роля и характеристики на държавния сектор			
1.3	Функции на съвременната държава			

1.4.	Основания за държавна намеса – обща постановка			
1.5.	Критика на държавната намеса			
2. Публични блага и външни ефекти		2	2	
2.1	Понятие за публични блага. Чисти публични блага			
2.2	Ефективно осигуряване на публични блага			
2.3	Понятие за смесени и клубни блага. Оптимално предлагане на клубни блага: модел на Бюкенън			
2.4	Външни ефекти			
3. Държавни разходи		2	2	
3.1	Дефиниране и значение на държавните разходи			
3.2	Класификация на държавните разходи			
3.3	Теории за растежа на държавните разходи			
3.4	Методи за анализ и оценка на проекти в държавния сектор			
4. Данъчни приходи на държавата		3	4	
4.1	Източници и структура на държавните приходи			
4.2	Дефиниция за данък и принципи на облагането			
4.3	Елементи на данъка. Класификация на данъците			
4.4	Данъчна система на България – обща характеристика			
5. Теоретични основи на подоходното облагане		3	4	
5.1	Личен подоходен данък: определяне на облагаемия доход			
5.2	Пропорционално или прогресивно облагане на физическите лица			
5.3	Избор на икономическа база за прилагане на корпоративен данък върху доходите			
5.4	Обхват на корпоративния подоходен данък. Влияние върху ефективността			
6. Подоходно облагане в България		4	9	
6.1	Основни принципи, логика и структура на ЗКПО и ЗДФЛ			
6.2	Основни нормативни постановки на ЗКПО: облагане на печалбата на местни и чуждестранни юридически лица			
6.3	Основни нормативни постановки на ЗКПО: облагане с данък, удържан при източника и с данък върху разходите			
6.4	Основни нормативни постановки на ЗДФЛ: облагане на доходите от трудови правоотношения			
6.5	Основни нормативни постановки на ЗДФЛ: облагане на доходите от стопанска дейност, от наеми и от прехвърляне на права или имущество			
7. Облагане на потреблението: теоретични основи		3	4	
7.1	Универсални и селективни данъци върху потреблението			
7.2	Обща характеристика на ДДС			
7.3	Методи за определяне на добавената стойност. Единна или диференцирана ставка на ДДС?			
7.4	Характеристика и аргументи в подкрепа на селективното облагане			
8. Облагане потреблението – практиката на България		4	9	
8.1	Основни принципи, логика и структура на ЗДДС и ЗАДС			
8.2	Елементи на организацията на ДДС в България: облагаеми доставки и освободени доставки, данъчно задължени лица, данъчни ставки и данъчна основа			

8.3	Елементи на организацията на ДДС в България: пълен и частичен данъчен кредит, начисляване и внасяне на дължимия ДДС			
8.4	Елементи на организацията на акцизното облагане в България			
9. Облагане имуществото – теоретични основи и практика в България		3	4	
9.1	Мотиви за облагане на имуществото			
9.2	Имуществени данъци – обща характеристика			
9.3	Облагане на имущество в България: данък върху недвижимите имоти, данък при възмездно придобиване на имущество и данък върху превозните средства			
9.4	Облагане на имуществото в България: други данъци, уредени в ЗМДТ			
10. Алтернативни приходи на публичния сектор – държавни такси и заеми		2	2	
10.1	Държавни такси – характеристики. Сравнение между данъци и такси			
10.2	Държавни заеми – видове, начини за сключване и начини за погасяване			
10.3	Мотиви за ползване на заемни средства от държавата			
10.4	Държавни заеми и данъчно облагане – опит за сравнение			
11. Държавен бюджет и местни финанси		2	3	
11.1	Понятие, принципи и характеристики на бюджета			
11.2	Видове бюджети. Извънбюджетни фондове и сметки			
11.3	Бюджетна система (структура) и бюджетен процес в България			
11.4	Понятие за местни финанси и фискална децентрализация			
11.5	Междурегионална данъчна конкуренция – мотиви, фактори, позитиви, рискове			
Общо:		30	45	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казус	1	20
1.2.	Тест	1	30
1.3	Контролна работа	1	25
Общо за семестриален контрол:		3	75
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	90
Общо за сесиен контрол:		1	90
Общо за всички форми на контрол:		4	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Брусарски, Р., А. Захариев, Г. Манлиев. (2015). Финансова теория. София: Фабер.
2. Герчева, С. Дигиталният данък - фискалните аспирации на държавата към цифровата икономика. Инвестиции в бъдещето - 2019: Дванадесета научно-приложна конференция с международно участие, 3 - 4 октомври 2017: Сборник доклади, Варна: НТС - Варна, 2019, 104 - 109.
3. Найденов, Л. (2012). Данъчна автономност на местните власти – теоретични аргументи и национална практика. Варна: Стено.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Богданов, Х. (2018). Облагането с ДДС в България и страните от ОИСР, членки на Европейския съюз. Интеграционни процеси в глобалната икономика: Международна научна конференция, посветена на 25 г. кат. МИО, Свищов, 11 - 12 май 2018: Сборник с доклади. Свищов: Акад. изд. Ценов. 158 - 161.
2. Маринов, Г., Тодоров, В., Богданов, Х., Камджалов. (2018). М. Есета по фискална политика. Варна: Lecti Book Studio.
3. Найденов, Л. (2016). За регионалната данъчна конкуренция без оптимизъм. // В: Вачков, Ст. И др. Финансовата наука между догмите и реалността. Варна: Наука и икономика. 319-360.
4. Найденов, Л. (2018). Фискални правила и устойчивост на публичните финанси на България - нормативни аспекти. Регионална икономика и устойчиво развитие: Сборник с доклади от научна конференция, орг. от НИИ при ИУ-Варна, 17 ноем. 2017 г. Варна: Наука и икономика, 2, 42 - 53.
5. Найденов, Л. (2019). Проблеми при организацията на местните данъци в условията на фискална децентрализация. Инвестиции в бъдещето - 2019: Дванадесета научно-приложна конференция с международно участие, 3 - 4 октомври 2019: Сборник доклади, Варна: НТС - Варна, 121 - 125.
6. Bogdanov, H., Marinov, G., Boshnakov, P. Hidden Economy and Tax Evasion in Bulgaria - a Study of Public Opinion. (2019). Икономика и компютърни науки: [Електронно] научно списание, Варна: Знание и бизнес. 5, 3. 20 - 26.
7. Gruber, J. (2019). Public Finance and Public Policy. Worth Publishers.
8. Khan, A. (2019). Fundamentals of Public Budgeting and Finance. Palgrave Macmillan.